

אומ שניח

שיחות, דרשות ומאמרים למגידי שיעור ולכל דורש ברבים
לאורו ולזכרו של מרן קדוש ישראל ותפארתו שר התורה זיע"א

גליון מס' 252

ערוך מתוך שיעורי לב ארי - ב"ב

ד"ר מוקדשים לעילוי נשמת מו"ר ר' יפת בן יצחק ז"ל הכ"מ.

שבת האזינו - שובה תשפ"ז

עניין של חינוך

המקלחת של אבא

יום כפור זה יום שבו הקב"ה אומר שכל מטרתו "כי ביום הזה יכפר עליכם לטהר אתכם מכל חטאתכם" לא בקדי חז"ל אמרו "ישעיי" - זה יום הכפורים" אין לדך יום ישועה גדול מזה. הגר"ח מייסקובסקי שליט"א הגדיר זאת נפלא לגבי פרה אדמה נאמר בחז"ל "תבא האם ותקנח צואת בנה" משמעות הדבר שדוקא האמא צריכה להתמודד עם הלכלוך שבנה מלכלך, ומה מנח פאן, תינוקות רבים נמסרים למטפלת, המטפלת גם היא מחליפה לתינוק כשעושה צרכיו, אבל זה מגעיל אותה, היא עושה את המינימום הנצרך כי אין לה ברירה. לעומת זאת האם לוקחת את הילד בשמחה, מנקה אותו מכל הצדדים, רוחצת אותו, סכה אותו בשמן ורדים, מבשמת אותו, מלבישה לו בגדים חדשים עד שיוצא הילד אחרי שנתגלגל בצואתו פאלו יצא עתה מחנות הבשמים... וכל זה למה - כי זה אמא אוהבת! אצל הקב"ה כתוב "רחץ ה' את צאת בת ציון" עם ישראל מטנף בחטאיו, זה מפיץ צחנה ריח נורא ואים והקב"ה כנכול בעצמו לוקח את ילדיו המלכלכים, ורוחץ את צרכיהם, "וורקתי עליכם מים טהורים" - הוא בעצמו זורק מים טהורים, כמה חסד ה' יש פאן, כמה אהבת אב לבניו. יום כפור הוא יום נקיון, יום רחיצה שהבורא יתברך רוחץ במו ידיו את בניו הקטנים, אין לדך יום של גלוי רחמים יותר מיום זה. ולכן רק יוה"כ הזה בה עבודה בקדש הקדשים, שם היו הכהנים מעלים זה בזה, הנה שם גלוי החבה הגדול ביותר שיכול להיות בין הבורא למשחו מברואיו. על כך אומר המדרש: "וביום הכפורים מתענני כלן והקב"ה מתיר להם עוד שליש מעונותיהן עד שמתענני אנשים ונשים וטף מוחל להם הקב"ה את הכל ואומר מה דאזל אזל מן הכא ולחלו הוא חושבנא יצתה בת קול ואומרת להם לך אכל בשמחה לחמוך כבר נשמעה תפלתכם" (קהלת רבה ט ז) מעיד הגאון הגדול רבי ישראל בונם שליט"א גאב"ד אשדוד על אביו מרן הגאון הגדול רבי פינחס צוק"ל שהזמן השמח ביותר בשנה היה אצלו בסעודת מפסקת של ערב יו"כ, הוא קפץ משל, והפסיר: "עוד מעט נבקשים למקלחת של אבא..." (מדרגות הגאון הרב יחיאל צוקר שליט"א מרגבי תורה בתפארתה)

פנינים משלחן מלכים

מה יותר גדול מיום כפור?

הנה עומדים אנו סמוך ליום הקדוש והטהור בשנה - יום שבת של חנה הכפורים, אשר לא היו ימים טובים לישראל כיום הכפורים. היום בו בן אנוש מקבל מתנה אלוהית של נקוי נשמתו על ידי כל ודוי ותענית פתינוק שנולד ללא רבב של חטא. "אלו היה יום כפור מתרחש רק פעם ב- 70 שנה", אמר ר' ישראל מסלנט זצ"ל, "היינו צריכים לרקד ולשמח ללא סוף, שהרי ביום זה מתכפרים לאדם כל עוונותיו, והנו נטהר ומתנקה פתינוק שנולד, שעצם היום בעצמו מכפר לשבים, כל שכן שזכינו שיש לנו יום כפור בכל שנה ושנה".

אלא, שכתב ה'ענף יוסף' (יומא פא) חדוש עצום ונורא: אמרו רבותינו ז"ל כי ישנה מצוה לאכל בערב כפור, בתאריך ט' בתשרי, עד כדי כך שכל האכל ב-ט' בתשרי, מעלה עליו הכתוב כאלו התענה בתשיעי ובעשירי יחדיו! ומדוע? אומר הצדיק דבר נורא: "ובספר שפת אמת" (הקדמון) כתב: "ולי נראה כי בפרת העוון של היהודי תלויה ביום התשיעי יותר מהעשירי". וואו... מדוע? ממשיך הצדיק: "מפני שביום ט' תשרי, יום שלפני כפור, צריכים ישראל לתוך (לעשות) שלום ביניהם. ומטעם זה, צוה אותנו לאכל ולשתות ביום ט' בתשרי, כדי שיהא לאדם לב שמח ע"י האכילה, וילך לרצות את חברו ולבקש ממנו סליחה. כי ביום הצום אשר האדם אינו אוכל בו, תתגבר עליו המרידות המחרתת כל ריב וכל נגע". לכן, כותב הצדיק שהיום לפני כפור, יום ט' = בתשרי גדול יותר מיום הכפורים בעצמו, כיון שהאדם שמח בו באכילה ויותר קל לו לפייס את חברו, ולכן כל האוכל ושותה ביום זה - כאלו צם גם בתשיעי וגם בעשירי. מבהיל!

מה יותר גדול מיום הכפורים עצמו? ערב כפור! שאז האדם הולך לרצות את חברו ולבקש את סליחתו - זה יום גדול בשמים יותר מיום כפור עצמו. אדם לא מדבר כמה שנים עם אחותו בגלל מריבה שטותית, שכנים מחרימים אחד את השני בגלל בעית חניה טפסית, בת נשואה לא בקשר עם הוריה עקב אי הבנה פעוטה, והנכדים לא מכירים את סבא וסבתא. כמה צער יש לה' בשמים על משחקי כבוד מסכנים, אשר אין אחד מוכן לכופף את עצמו לחברו! מרן הרב שטיינמן זצ"ל העיד כי ברב ככל המקרים הקשים שפגש בחייו של מחלות, עכובים בשדוכים, בפרי בטן, מקרי אבדן - רבם ככלם הגיעו לאדם על כך שפגע וצער נשמה של יהודי, ובשמים תובעים את עלבוננו, יהיה הפוגע אשר יהיה! כמה צריך להזהר! די! הגיע הזמן לעשות סוף לצרות בחיינו! מחליטים פעת לסיים את הנתק הארץ של שנים עם המשפחה. עוצרים את השנאה עם השכנים, ומביאים להם עוגה עם ברכה מכל הלב. לוחצים את היד לשכן בבית הפנסת שנוף בי ליד כלם ומאז איננו מדברים! כמה שמחה תהיה באותם רגעים בשמים, וכל הדינים יתבטלו מעלינו ונזכה לרחמים גמורים! (לקט מתוך העלון טוב לחסות בה' תשפ"ו)

ברכת שבת שלום מערכת לב ארי

לע"נ הבחור אריה ז"ל בן דוד וזהבה הי"ו

מערכת שיעורי לב ארי - שיעורים שבועיים לאור הפרשה מפי הרב אריה יוסף שליט"א

מעשה שהיה...

פרנסה או סכנה ספור על מרן רבי יצחק מאיר העשיל מקופיטשניץ זצ"ל זיע"א. (מלוקט בשינוי לשון קלים מתוך

הילולא דצדיקייא

הילולת כ"ק מרן

רבי יצחק מאיר

העשיל

מקופיטשניץ

זצ"ל זיע"א

(א' תשרי תרע"ד)

האדמו"ר הרב יצחק מאיר העשיל מקופיטשניץ זצ"ל- נולד ב-כ"א כסלו ה'תרכ"ב לאביו: ר' אברהם יהושע העשיל ממז'יבוז' (דור רביעי לאוהב ישראל מאפטא) ולאמו: מרת לאה רחל ע"ה (בת ר' שלום יוסף פרידמן מסדיגורא). בזינקוב. לאחר נשואיו התגורר בהוסטאטין ליד חמיו. בשנת ה'תרמ"א, מעט לאחר נשואיו, נפטר אביו והחסידים רצו למנותו לרבי, אך הוא סרב והמשיך לגור בחצרו של חמיו. בשנת ה'תרנ"ד, לאחר פטירתו של חמיו פנו אליו מעירות שונות לשמש כרבם. מאחר והסתפק, שאל את דודו - רבו רבי דוד משה פרידמן ממצ'ורטקוב: "מאיזה ענין לקבל את המנוי?", הרבי הטיל גורל, וכשניצא הפתק 'קופיטשניץ' אמר הרבי: "מזל טוב קופיטשניץ רבי". שמש פאדמו"ר הראשון בחסידות קופיטשניץ. רבים פנו אליו ונושעו. במלחמת העולם הראשונה, נמלט עם משפחתו לוינה כרב אדמו"רי רוז'ין, עקב פחדם מהשלטון הרוסי, ונשאר בה עד לפטירתו. בשנת ה'תרע"ט לאחר סיום מלחמת העולם הראשונה, שנמשכה יותר מארבע שנים, שבה נרצחו כמיליון יהודים והותירה משפחות רבות שבורות, נעדרים רבים, נכים ואלפים רבים של פליטים ללא קורת גג וללא מזון שהסתובבו מעיר לעיר כשהם מחפשים מקום מגורים חדש. מסירותו של הרבי לכל יהודי ויהודי לא ידעה גבול. ביתו הפך לבית ועד לעניים ולאמללים שהיו זקוקים למלות עידוד ונחמה, לרפא את שבירי לבם מהצרות שנתכו על ראשם, וזאת עשה הרבי כל שעות היום והלילה, עד שבגיו המושפחה וצות הגבאים המסורים דאגו מאוד לבריאותו של הרבי. בעל רוח-הקדש. רבים פנו אליו ונושעו. רבנו נלבי"ע ביום ראשון של ראש השנה, א' תשרי ה'תרצ"ו רבנו חי ופעל כ-74 שנים. ציונו בוינה שבאוסטריה. בנו, ר' אברהם יהושע מלא את מקומו באדמו"רות. ת.נ.צ.ב.ה. ויכוחו תגן עלינו אמן!

לאחר מלחמת העולם הראשונה, הרבי הפקיר עצמו, עבור כל יהודי. עזר והתעניין בכל פליט ופליט ולא שנה מסדר עבודת הבורא בה נהג מיום עמדו על דעתו. כתוצאה מעמס זה, הגיע למצב בו בקשי נותר לו זמן מועט לשנה, והיו ימים בהם כמעט ולא ישן. באחד הילולות הבחינו הגבאים שהרבי כלל לא עולה על יצועו, הוא הסתובב בחדרו כששפתיו רוחשות תפלה ללא הרף. נכר היה שמשהו מתרחש, אך לא היה מי שהעז לשאל, וכך נותרה החידה ללא פתרון. כל אחת מהמדינות שהיו מערבות במלחמה, החלו להחזיר את החיים למסלולם הרגיל. כל מדינה נאלצה להשקיע רבות בנושא הכלכלי. המפעלים שהפצצו עדיין לא שקמו, מקומות עבודה מסודרים עדיין לא היו. האבטלה גאתה, חסר התעסוקה היה משוע, כל זאת הביא אנשים רבים לעסק בהברחות. כל מדינה נאלצה להתמודד נגד מצב לא רצוי זה, על ידי הדיוק הסגר בגבולות, הגברת הסיורים לאורך הגבולות למניעת הברחות, וכמו כן החמרה גדולה בחקיקה המדינה נגד מבריחים. פאשר נתפס מבריח, נכלו בתי המשפט לגור עליו אף עשר שנות מאסר בפעל, למען ישמעו וייראו. בדרך זאת קותה המדינה למנוע מהשוק השחר של הברחות לפרח ולצמח. בחור צעיר בשם משה זינדל פרח עם הוריו לוינה. בתם המלחמה הוא היה מכרח לפרנס את הוריו המבגדים. הוא הצליח להשיג דרכון פולני, ונכנס אל קהלת המבריחים. כך נהג במשך זמן מה. באחד הימים הזדמנה למשה זינדל עסקה מסתתרת. אם יצליח להעביר סחורה מסוימת לברלין- יקבל סכום גבוה מאוד. הוא ידע שעם יצליח במשימתו יוכל בפסף שיקבל לפתח עסק עצמאי וחסי. הוא גם ידע שרשויות המדינה הגבירו והדקו את הפקוח על כל הפצצות דרכון הברחו מוצרים למיניהם. הוא חשש מאוד מעסקה זו ולכן נכנס לרבי כששפר זאת לצדיק, הרב אמר: "האם אתה יודע כי מי שיתפס מבריח סחורה יכנס לשנים רבות לכלא אחרי שישלם קנס של מאה אלף פתרים?". באותה שעה ישב בחדר חתנו של הרבי ה'אביר יעקב'. הלך שאל: "פרנסה וסכנה- מה קודם למה?". אחרי שהיה קלה קם הרבי, נטל פסת נר קטנה, גלגל אותה ומסרה למשה. "סע לשלום ויהי בעזרך, כשתבוא לברלין תון עשרה מארקים לצדקה. באיזה שעה בערך תחצה את הגבול?". הוא השיב: "מחר בסביבות השעה 13:00 בצ'הריס". ברכו הרבי בשנית ופטרו לשלום. כשהגיע לברלין, נשמעה צפירה ארקה של הרקבת. שוטרי הגבול עלו לרקבת וצויו על פלם לעמוד בשורה. הם עברו אחד-אחד, בדקו מה מכילות חבילותיו, ולאחר מכן החתימו את הדרכון. הוא ראה כיצד נלקחו אנשים בכוח בגלל דברים אסורים שהתגלו בחבילותיהם. לבו פרפר, שכן מספר חבילות גדולות שלו נמצאות בקצה הקרון ועליו להצהיר על כך... הוא ציר את דמותו של הרבי והושיט את הדרכון לשוטר שבא מולו. וראה זה פלא, השוטר לא שאל מאומה על החבילות, החתים את הדרכון והמשיך הלאה. החבילות לא נפתחו! כשהגיע לברלין נתן את הפסף לצדקה כפי שבקש הרבי, ולאחר שקבל את סכום העמלה שב לוינה. כשהגיע לביתו צפו לו הוריו בדאגה, הם ידעו על נסיעתו ועל מעשיו. "מבית הרבי מקאפישניץ נודע לי", סח לו אביו, "יום אחרי שניצאת לדרכך, יצא הרבי מחדרו בשמחה ואמר 'ברוך ה', עתה עבר משה זינדל את הגבול בשלום, אבל בגינו לא נתתי לעיני תנומה כל הלילה, הייתי ער שומר ומשגיח עליו כל הזמן". משה זינדל פתח עסק חסי, ועשה חיל בעבודתו. יום אחד הביא סחורה יקרה של משי מברלין. הוא שלם את המכס והניירת החתמה. מאחר ואצה לו הדרכך, עקף את תור הרקבים והגיע לראש התור, אך שם נעצר. הוא הגיש את הניירת והראה ששלם הכל כדיו. להפתעתו, כקנס על שלא עבר בדרכך המקבלת ולא דאג שנידיקו מדבקות מעבר על הארנזים, החרמה כל הסחורה והוא ספג נזק כספי עצום. גלב כואב שב לוינה. כעבר מספר ימים הגיע לרבי לבכות על ההפסד הגדול. כשהגיע לשם, נודע לו שזה עתה שב הרבי לביתו. ספר משה זינדל מה שקרה ואודות העבדה שכל השנים בהן הוא עוסק ביבוא ויצוא, מעולם לא ארע לו מאומה, וזו הפעם הראשונה שהחמירו כלפיו בקנס כה כבד. הביט אליו הרבי עם צער בעיניו, נאנח חרישית ואמר: "אוי, כך זה נראה כשאני לא בביתי!!!!".

כוחה של בכיה

ספורים נוראי הוד על כ"ק מרן אדמו"ר מלעלב זי"ע
שנסתלק בפתאומיות בליל יום הקדוש, יום הפורים תש"ע
(מתוך העלון לקראת שבת מלכתא – דרשו- תשפ"ה)

במשא קדשו בסעודת הלולא מוצאי יום כפור (תשפ"ד) בבית המדרש 'קהל בית דוד' לעלב בארה"ב, ספר כ"ק האדמו"ר מסקאליי זצ"ל, שזכה ללמד עם הרבי מלעלב זי"ע בחברותא בימי שבתו בארה"ב: פעם הגעתי לביתו בארה"ב ומצאתי את רבנו באמצע אמירת תהלים (כמנהגו לומר מדי יום את כל ספר התהלים), הוא היה 'פאר טפט' תפוס בשרעפי קדש ולא הרגיש כלל שנכנסתי, עמדתי מן הצד וראיתי איך נהרות של דמעות זולגות מעיניו תוך כדי אמירת התהלים, כעבר כמה רגעים הרגיש בי והבחין שראיתו בכך. לאחר שסיים את אמירת התהלים פנה אלי רבנו, והסביר לי שבעונה זו בקיץ צומחים בחוץ עצים מסימים וכתוצאה מהפריחה יש לו אלרגיה, ולכן עיניו דומעות... על כל דבר היה לו תרוץ טוב...

באותה סעודה ספר גם נכדו של הרבי, הרה"ג רבי זלמן ויס שליט"א - ר"מ בישיבת נייפעסט, על כוח בכיו של יהודי, מכמה זוויות מפלאות, במחצתו של רבנו זי"ע: ספר לי יהודי שחפה לא עלינו מעל עשרים שנה לילדים, מדי פעם היה הולך להזכיר עצמו אצל רבנו זי"ע, פעם אחת התקשר בטלפון להזכיר עצמו, תוך כדי שיחה נשמע קול בכיה של זוגתו שפרצה בבכי. רבנו בשמעו את קול הבכי נחרד ושאלו מי בוכה ומדוע, והשיב הבעל בשברון לב שזאת היא זוגתו וכי היא בוכה בגלל הענין המדבר, כי טרם נושעה בזרע של קימא והרופאים כבר אינם נותנים לנו שום סכוי... "אזוי, אזוי" נענה רבנו ולקח זאת מאוד ללבו, הוא ברך את אותו יהודי שזיפה לזש"ק ובכך הסתיימה השיחה. בהזדמנות הבאה שהגיע אותו יהודי אמר לו רבנו "דע לך שלקחתי ללב מאוד את הבכי שלך, אמרתי תהלים בעבורכם ובעז"ה מקוה אנכי שתזכו לישועה". לפקדת השנה נושע אותו יהודי בבן זכר.

עוד ספר הרה"ג רבי זלמן שליט"א: רבנו זי"ע בקר פידוע פעמים בעיר התורה 'ליקווד' בארה"ב וספר לי הרה"ח ר' אברהם ברנדווין שליט"א מיקירי אנ"ש בליקווד שהוא היה היוזם והעומד מאחורי בקורים אלו, על השתלשלות הענינים שהובילה לבקוריו של רבנו שם. ר' אברהם זה בקש כמה וכמה פעמים מרבינו שיאיל לבוא לבקר בעיר ליקווד, אך בכל פעם דחה אותו רבנו ולא היה לו חשק לכך מטעמיו הכמוסים. באחת הפעמים שהגיע ר' אברהם להזמין את רבנו לבקר בעיר ליקווד התלווה אליו ילדו הקטן, אך גם הפעם נענה רבנו שאין הדבר בכוחו ואין עתותיו פנויות לכך. הילד הקטן בשמעו שהרבי לא יגיע לבקר פרץ בבכי... רבנו בשמעו את בכיו שאל מיד "למה הילד בוכה?", ר' אברהם השיב באי נעימות שהילד בוכה כי התאכזב מכך שהרבי לא יבקר אצלם. "אזוי" נענה רבנו, "איך וועל קומען, איך וועל קומען – אם כך אני אבוא..." ואכן רבנו הגיע לבקור אחד בליקווד ובעקבותיו הגיע פעם נוספת, כמאמר הבעש"ט הק' שבכל מקום שמבקר יהודי, עליו להגיע פעם נוספת לתקן.

ועוד עבדה, היה אצלי יהודי, אברך מארץ ישראל, שאכל אצלי בביתי וספר לי שבשנים האחרונות לחייו של רבנו היה עורך את ה'טיש' בט"ו בשבט ברב עם, בלוי כלי נגינה, וספר לי אותו אברך שהיה אז בחור והגיע ל'טיש' עם אחיו שהיה ילד פעוט. במהלך הסעודה חלק רבנו פרות לכל הקהל, אך הילד הקטן לא הצליח לקבל פרות מהרבי ומרב אכזבה פרץ בבכי. למרבה הפלא, למרות כל ההמלה וכלי הזמר, הגיע קול בכיו של הילד לאזני רבנו שפנה מיד אל המשמשים בקדש ואמר להם "אני שומע כאן קול בכי, נא להשקיט את התזמורת", וכך הוה, עצרו לרגע את השירה ומיד מצאו את הילד הבוכה בפנת בית הכנסת, והיה זה פלא כשלעצמו איך קול בכיו הדק של הילד, גבר על כל הרעש והגיע לאזניו של רבנו. מיד הורה רבנו לקרוא לילד ובשמעו את סבת בכיו, מלא את ידיו בפרות מידיו הקדושות והבכי התחלף מיד בשמחה גדולה.

ד"ר מוקדשים לעילוי נשמת מו"א ר' יפת בן יצחק ז"ל הכ"מ.